
ВПЛИВ ВИСОКИХ ДОСЯГНЕНЬ У ЮНАЦЬКОМУ СПОРТІ НА РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ІГРАХ ОЛІМПІАД І ЧЕМПІОНАТАХ СВІТУ (на матеріалі легкої атлетики)

Кирило Козлов

Аннотация. Приведен анализ карьеры 1332 спортсменов–победителей и призеров Юношеских Олимпийских игр 2010, 2014 гг. и чемпионатов мира в период 1999–2017 гг. Установлено, что жесткая конкуренция в соревнованиях разных возрастных категорий имеет самые серьезные последствия, которые отражаются на карьере спортсмена и дальнейших этапах его многолетнего совершенствования. Как свидетельствуют проведенные исследования, спортсмены, которые добились успехов в юношеском спорте, стали победителями и призерами Юношеских Олимпийских игр, чемпионатов мира среди юношей и только в 4,88 % случаях становились призерами Игр Олимпиад и чемпионатов мира.

Ключевые слова: Юношеские Олимпийские игры, чемпионаты мира, Игры Олимпиад, легкоатлеты, призеры.

Abstract. The analysis of career of 1332 winners and prize-winners of 2010 and 2014 Youth Olympic Games and 1999-2017 World championships has been made. It has been established that keen rivalry in competitions of different age categories has the most serious consequences that affect the career of the athlete and the further stages of his long-term improvement. According to the conducted research, the sportsmen who achieved success in youth sport became winners and prize-winners of the Youth Olympic Games and Junior World championships.

Meanwhile only 4.88 % of them became prize-winners of the Olympic Games and World championships.

Keywords: Youth Olympic Games, World championships, Games of the Olympiads, track and field athletes, medallists.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інтенсивні процеси професіоналізації і комерціалізації спорту, широкомасштабні фундаментальні дослідження періодизації багаторічної підготовки привели до збільшення тривалості спортивної кар'єри спортсменів у багатьох видах спорту [2–5], що дозволило провідним фахівцям принципово змінити структуру багаторічної підготовки, розділивши її на дві тривалі стадії (частини) [4, 5]. Перша стадія включає підготовку спортсменів від початку зайняття спортом до перших великих успіхів [4, 5]. Вона, на думку ряду авторів, які проводили дослідження цього питання у легкій атлетиці, у середньому становить десять років, протягом яких спортсмен закладає базу для реалізації своїх можливостей у другій стадії [1, 8, 10]. Форсування підготовки, характерне для сучасного спорту, особливо в останнє десятиліття, причиною чому є проведення Юнацьких Олімпійських ігор, на думку ряду фахівців часто виступає тим негативним чинником, що порушує принципи і закономірності багаторічного удосконалення спортсмена [5, 6].

Жорстка конкуренція в змаганнях різних вікових категорій (Юнацькі Олімпійські ігри, чемпіонати світу) має найсерйозніші наслідки, що позначаються на кар'єрі спортсмена і на подальших етапах його багаторічного вдосконалення [5]. Як свідчить спортивна практика останніх ро-

ків, спортсмени, які досягли успіхів у юнацькому спорті, стали переможцями і призерами Юнацьких Олімпійських ігор, і тільки в окремих випадках досягають успіхів у спорті вищих досягнень.

Втрати талановитих спортсменів під час переходу з юнацького і юніорського спорту у спорт вищих досягнень є серйозною проблемою сучасної підготовки [7]. Вона привертала увагу багатьох фахівців різних країн, які досліджували тренувальну і змагальну діяльність легкоатлетів, і переважно стосувалась не юнаків та дівчат, а саме спортсменів юніорського віку. Так, М. Sanabria прийшов до висновку, що більшість юних атлетів Куби дуже рано почали спеціалізовану підготовку і це привело до раннього припинення спортивної кар'єри [7]. В. Зеличенок досліджував кар'єру понад 1500 елітних спортсменів, які раніше брали участь у чемпіонатах світу серед юніорів. Він визначив, що 60–70 % переможців і призерів не проявили себе в дорослому віці [15]. М. Отте зробив статистичне дослідження, в якому відмітив досягнення фіналістів чемпіонатів світу серед юніорів за період 1986–2002 рр. [13]. Він простежив долю 835 атлетів і визначив, що 26 % із них змогли взяти участь у фіналах чемпіонату світу з легкої атлетики і Ігор Олімпіад [13]. S. Hollings зробив висновок про те, що фіналісти і призери чемпіонатів світу серед юніорів можуть досягти успіхів

у великому спорті більше, ніж ті спортсмени, які не брали участь в юніорських чемпіонатах [12]. Він визначив, що втрати юніорів у чотири рази більші серед тих спортсменів, які не потрапляли у фінали чемпіонатів світу серед юніорів, і в три рази більші серед фіналістів, порівняно з призерами цих змагань [9]. У дослідженнях Grund & Ritzdorf показано, що 90 % фіналістів чемпіонату світу серед юніорів 1999 р. (266 осіб) продовжували покращувати свої досягнення і 88 % із них увійшли до списку 100 найсильніших спортсменів року у своєму виді. 21 % з них кваліфікувалися на чемпіонат світу й Олімпійські ігри в період 2000–2004 рр. [11].

Українську негативну позицію в питанні організації чемпіонатів серед юніорів займає W. Scholz, який, на основі аналізу виступів юніорів у метаннях на чемпіонатах світу серед юніорів, вважає, що перемоги в таких змаганнях не приводять, зазвичай, до подальших успіхів у дорослому віці [14].

Аналіз науково-методичної літератури показав, що результати дослідження цієї проблеми мають суперечливий характер і в переважній більшості стосуються легкоатлетів юніорського віку, проте залишаються не вивченими питання про втрату талановитих спортсменів ще у юнацькому спорті. На думку В. М. Платонова, підґрунтям для серйозних побоювань щодо раціональної побудови багаторічної підготовки стало проведення з 2010 р. Юнацьких Олімпійських ігор, основною ідеєю яких було впровадження олімпійських цінностей у життя молоді, популяризація спорту, міжнародна співпраця, розширення зв'язків спорту з культурою, мистецтвом, проте не передбачалося, що спортивна складова Ігор стане основною, і тим паче, що до них буде проводитися цілеспрямована підготовка [5].

У зв'язку зі сказаним, актуальним є визначення кількісних параметрів втрати обдарованих спортсменів під час переходу з юнацького віку у розряд дорослих атлетів.

Мета дослідження – визначити кількісні параметри втрати обдарованих спортсменів під час переходу з юнацького віку у розряд дорослих атлетів.

Методи дослідження: теоретичний аналіз і узагальнення науково-методичної літератури й інформації світової мережі Internet, даних Інформаційної бази легкої атлетики (All – Athletics), друкованих і електронних джерел Асоціації статистиків з легкої атлетики (Association of Track & Field Statisticians – ATFS), електронних ресурсів ІААФ (www.iaaf.org); статистичної бази даних (www.tilastopaja.org), методи математичної статистики.

Результати дослідження та їх обговорення. Починаючи з 1986 р. раз на два роки проходить чемпіонат світу з легкої атлетики серед юніорів, до участі у якому допускають спортсменів не старших 19 років, а з 1999 по 2017 р. проводили чемпіонат

світу з легкої атлетики серед юнаків, вік яких становив 16 і 17 років на 31 грудня року проведення змагань. Як було зазначено вище, з 2010 р. проводять Юнацькі Олімпійські ігри, основною ідеєю яких було впровадження олімпійських цінностей у життя молоді [5]. Розглянемо вплив саме цих змагань на результативність змагальної діяльності легкоатлетів на чемпіонатах світу та Іграх Олімпіад.

Перші літні Юнацькі Олімпійські ігри відбулися у Сингапурі з 14 по 26 серпня 2010 р. Програма з легкої атлетики включала 18 видів змагань у юнаків та 18 видів змагань у дівчат (17–23 серпня 2010 р.). Змагалися представники 170 країн, загальна кількість учасників – 664, кількість призерів – 108. Проведені дослідження показали, що високі результати на цих Іграх не є основою для високих досягнень на Олімпійських іграх і чемпіонатах світу і Європи. Так, із 108 призерів Юнацьких Олімпійських ігор у Сингапурі серед чоловіків і жінок тільки Л. Сантос з Домініканської республіки зміг стати призером Ігор Олімпіади у Лондоні 2012 р., чемпіоном світу 2013 р. у Москві у бігу на 400 м; Мохаммед Аман (Ефіопія – біг 1000 м) став переможцем у бігу на 800 м на чемпіонаті світу 2013 р.; Т. Баз да Сілва (срібний призер I Юнацьких Олімпійських ігор) через шість років став чемпіоном Ігор XXXI Олімпіади у Ріо-де-Жанейро у стрибку з жердиною з особистим і олімпійським рекордом – 6,03 м; М. Купчина зайняла перше місце на чемпіонаті світу 2015 р. у стрибку у висоту. Всього п'ять спортсменів (4,63 %) із загальної кількості призерів Юнацьких Олімпійських ігор за сім років після їх проведення досягли значних успіхів на Іграх Олімпіад і чемпіонатах світу.

Змагання з легкої атлетики на *II Юнацьких Олімпійських іграх 2014 р.* проходили з 20 по 26 серпня в китайському Нанкіні. Було розіграно 37 комплектів нагород (18 серед юнаків, 18 серед дівчат і один у змішаній естафеті). Загальна кількість спортсменів, які брали участь у змаганнях з легкої атлетики, була визначена квотою МОК і становила 680 осіб. Кількість призерів в індивідуальних видах змагань – 108. Серед переможців, які брали участь в цих Іграх, два спортсмени стали призерами чемпіонату світу у Лондоні 2017 р. – Данило Лисенко (стрибок у висоту – 2-ге місце) і Юлія Левченко (стрибок у висоту – 2-ге місце).

I чемпіонат світу серед юнаків 1999 р. (Польща, Бидгощ). Із переможців і призерів, які брали участь у цих змаганнях, переможцями і призерами дорослих чемпіонів світу й Ігор Олімпіад в індивідуальних видах легкоатлетичної програми стали дев'ять осіб, що становить 8,33 % загальної кількості призерів, серед них:

- *чоловіки* – Кененніса Бекеле (Ефіопія) – біг 5000 і 10 000 м, Стівен Чероно (Кенія) – біг 3000 м

Таблиця 1 – Кількість призерів чемпіонатів світу з легкої атлетики серед юнаків, які зайняли призові місця на дорослих чемпіонатах світу, Іграх Олімпіад

Чемпіонат світу серед юнаків, країна (місто), рік проведення	Загальна кількість учасників	Кількість крайніх учасниць	Кількість переможців і призерів в індивідуальних видах	Кількість спортсменів, які досягли успіхів на дорослих чемпіонатах світу, Іграх Олімпіад*	
				ч.	ж.
Польща (Бидгощ), 1999	1103	137	108	5	4
Угорщина (Дебрецен), 2001	1335	168	108	7	5
Канада (Шербрук), 2003	1128	158	108	5	5
Марокко (Маракеш), 2005	1250	177	108	4	1
Чехія (Остава), 2007	1228	152	114	3	6
Італія (Брессаноне), 2009	1321	179	114	2	3
Лілль (Франція), 2011	1375	173	114	3	2
Україна (Донецьк), 2013	1532	165	114	1	1
Колумбія (Калі), 2015	1237	154	114	1	0
Кенія (Найробі), 2017	801	131	114	0	0

* – кількість спортсменів в індивідуальних видах програми легкоатлетичних змагань

з перешкодами, Ладжи Дукуре (Франція) – біг 110 м з бар'єрами, Жак Фрайтаг (ЮАР) – стрибок у висоту, Яндрі Бетаїзос (Куба) – потрійний стрибок;

- *жінки* – Вероніка Кемпбелл-Браун (Ямайка) – біг 100 м, Мелані Уокер (Ямайка) – біг 400 м з бар'єрами; Сільвія Кібет – біг 5000 м, Мосерет Дефар (Ефіопія) – біг 5000 м.

Кількість призерів чемпіонатів світу з легкої атлетики серед юнаків, які зайняли призові місця на дорослих чемпіонатах світу, Іграх Олімпіад, наведено в таблиці 1.

II чемпіонат світу серед юнаків 2001 р. (Угорщина, Дебрецен). Серед переможців і призерів, які змагалися на цьому чемпіонаті, на дорослих чемпіонатах світу і Іграх Олімпіад в індивідуальних видах легкоатлетичної програми відзначилися 12 осіб, серед яких:

- *чоловіки* – Дарелл Браун (Тринідад і Тобаго) – біг 100 м; Джеймс Квалія (Кенія) – біг 5000 м; Бримін Кіпруто (Кенія) – біг 3000 м з перешкодами; Олексій Дмитрик (Росія) – стрибок у висоту; Ендрі Хоу (Італія) – стрибок у довжину; Арчі Девід Жират (Куба) – потрійний стрибок; Роберт Хартінг (Німеччина) – метання диска;

- *жінки* – Елісон Фелікс (США) – біг 100 м, Керон Стюарт (Ямайка) – біг 100 м; Валері Адамс (Нова Зеландія) – штовхання ядра; Мішель Картер (США) – штовхання ядра; Кімберлі Мікл (Австралія) – метання списа.

III чемпіонат світу серед юнаків, 2003 р. (Канада, Шербрук). Переможцями і призерами чемпіонатів світу і Ігор Олімпіад в індивідуальних видах легкоатлетичної програми, які брали участь у цьому чемпіонаті, стали 10 спортсменів:

- *чоловіки* – Крейг Піккеринг (Велика Британія) – біг 100 м; Усейн Болт (Ямайка) – біг 200 м; Таріку Бекеле (Кенія) – біг 10 000 м; Джейсон Рі-

чардсон (США) – біг 100 м з бар'єрами; Андрій Кравченко (Білорусь) – десятиборство;

- *жінки* – Келлі-Енн Баптист (Тринідад і Тобаго) – біг 100 м; Анніша Маклафлін (Ямайка) – біг 200 м; Салі Маклеллан (Австрія) – біг 100 м з бар'єрами, Зузана Гейнова (Чехія) – 400 м з бар'єрами, Світлана Школіна (Росія) – стрибок у висоту.

IV чемпіонат світу серед юнаків, 2005 р. (Марокко, Маракеш). Із переможців і призерів цих змагань високих здобутків досягли на чемпіонатах світу та Іграх Олімпіад у індивідуальних видах легкоатлетичної програми п'ять спортсменів:

- *чоловіки* – Абубакер Каки (Судан) – біг 800 м; Ібрахім Джейлан (Ефіопія) – біг 10 000 м; Абель Кіпроп Мутаї (Кенія) – біг 3000 м з перешкодами; Райан Бретуейт (Барбадос) – біг 100 м з бар'єрами;

- *жінки* – Катерина Стефаніді (Греція) – стрибок з жердиною.

V чемпіонат світу серед юнаків, 2007 р. (Чехія, Остава). Серед переможців і призерів, які брали участь у цьому чемпіонаті, призерами чемпіонів світу й Ігор Олімпіад в індивідуальних видах легкоатлетичної програми стали дев'ять спортсменів:

- *чоловіки* – Раміль Гулієв (Туреччина) – біг 200 м; Кірані Джеймс (Гренада) – біг 400 м; Крістіан Тейлор (США) – потрійний стрибок;

- *жінки* – Мерсі Чероно (Кенія) – біг 5000 м; Далайта Мухаммад (США) – біг 400 м з бар'єрами; Катерина Стефаніді (Греція) – стрибок з жердиною; Дарина Клішина (Росія) – стрибок у довжину; Івана Шпанович (Сербія) – стрибок у довжину; Сандра Перкович (Хорватія) – метання диска.

VI чемпіонат світу серед юнаків, 2009 р. (Італія, Брессаноне). Призерами дорослих чемпіонатів світу і Ігор Олімпіад в індивідуальних ви-

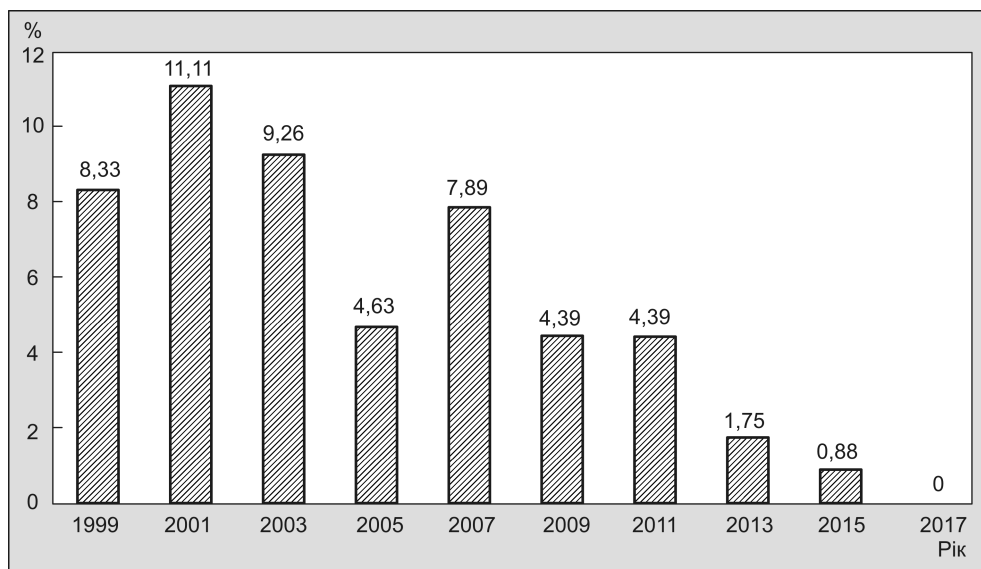

Рисунок 1 – Динаміка успішності виступів призерів юнацьких чемпіонатів світу з легкої атлетики, які зайняли призові місця на чемпіонатах світу, Іграх Олімпіад

дах легкоатлетичної програми стали п'ять спортсменів, які досягли високих результатів на цьому чемпіонаті серед юнаків:

- *чоловіки* – Кірані Джеймс (Гренада) – біг 200, 400 м; Райан Краузер (США) – штовхання ядра;

- *жінки* – Олена Лашманова (Росія) – спортивна ходьба 20 км; Марія Ласицкене (Росія) – стрибок у висоту; Лаура Ікауйніце (Латвія) – семиборство.

VII чемпіонат світу серед юнаків, 2011 р. (Франція, Ліль). Переможці і призери, які брали участь у цьому чемпіонаті, відзначилися і на чемпіонатах світу й Іграх Олімпіад в індивідуальних видах легкоатлетичної програми:

- *чоловіки* – Мохамед Аман (Ефіопія) – біг 800 м; Тімоті Кітум (Кенія) – біг 800 м; Конселус Кіпруто (Кенія) – біг 3000 м з перешкодами;

- *жінки* – Шеріка Джексон (Ямайка) – біг 400 м, Фаїт Кіп'егон (Кенія) – біг 1500 м.

VIII чемпіонат світу серед юнаків, 2013 р. (Україна, Донецьк). Із переможців і призерів, які брали участь у цих змаганнях, призерами чемпіонів світу і Ігор Олімпіад в індивідуальних видах легкоатлетичної програми стали два спортсмени:

- *чоловіки* – Альфред Кіпкетер (Кенія) – біг 400 м з бар'єрами;

- *жінки* – Робейліс Пейнадо (Венесуела) – стрибок з жердиною.

IX чемпіонат світу серед юнаків, 2015 р. (Колумбія, Калі). Лише Сергій Широбоков, який був відзначений на цьому чемпіонаті, на чемпіонаті світу 2017 р. у Лондоні, виступаючи під нейтральним прапором, здобув срібну медаль у спортивній ходьбі на 20 км.

X чемпіонат світу серед юнаків, 2017 р. (Кенія, Найробі). Серед 801 представника з 31 країни

жоден зі спортсменів не став призером чемпіонату світу 2017 р. у Лондоні.

У ході аналізу спортивної кар'єри 1332 спортсменів – переможців і призерів Юнацьких Олімпійських ігор 2010, 2014 рр. і чемпіонатів світу 1999–2017 рр. було визначено, що тільки 4,88 % легкоатлетів стали призерами чемпіонатів світу і Ігор Олімпіад у дорослому віці, 5,20 % призерів юнацьких чемпіонатів світу 1999–2017 рр. досягли успіхів на Іграх Олімпіад, чемпіонатах світу 2000–2017 рр. За період з 2007 по 2017 р. кількість спортсменів, які змогли поєднати успішні виступи в юнацькому і дорослому спорті, постійно знижувалася (див. рис. 1).

Встановлено, що понад 95 % спортсменів не можуть повторити свій успіх, продемонстрований у юнацькому спорті. На цей факт звернула увагу Міжнародна асоціація легкоатлетичних федерацій (ІААФ). У серпні 2016 р. Рада ІААФ відмовилася від проведення змагань серед найсильніших легкоатлетів світу у віці до 18 років. X чемпіонат світу з легкої атлетики серед юнаків, який проходив з 12 по 16 липня 2017 р. на Національному стадіоні «Ньяйо» у Найробі, став останнім в історії для спортсменів цієї вікової групи. Коментуючи рішення, президент ІААФ Себастьян Коу відмітив: «Ми вважаємо, що це не кращий шлях для юних спортсменів на цьому етапі їхньої кар'єри».

Висновки. Жорстка конкуренція у змаганнях різних вікових категорій (Юнацькі Олімпійські ігри, чемпіонати світу) має найсерйозніші наслідки, що відбиваються на кар'єрі спортсмена на подальших етапах багаторічного вдосконалення. Як свідчать проведені дослідження, спортсмени (n = 1332), які досягли успіхів у юнацькому спорті, стали переможцями і призерами Юнацьких Олімпійських ігор, чемпіонатів світу серед юна-

ків, тільки в 4,88 % випадків мають значні успіхи у спорті вищих досягнень, тобто стають чемпіонами і призерами Ігор Олімпіад, чемпіонатів світу. Понад 95 % атлетів не можуть повторити свої досягнення, продемонстровані у юнацькому спорті.

Перспективи подальших досліджень слід пов'язувати з ретельним вивченням причин зупинення росту досягнень обдарованих спортсменів під час переходу з юнацького спорту у спорт вищих досягнень.

Література

1. Добринська Н. В. Удосконалення спеціальної підготовленості спортсменок високої кваліфікації в легкоатлетичному багатоборстві: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / Н. В. Добринська. – К., 2015. – 20 с.
2. Козлова О. К. Особливості системи спортивного тренування спортсменів високої кваліфікації в різних видах легкої атлетики в умовах професіоналізації / О. К. Козлова // Спорт. вісн. Придніпров'я. – 2010. – № 3. – С. 77–80.
3. Козлова О. К. Теоретико-методичні основи підготовки спортсменів високої кваліфікації в умовах професіоналізації (на прикладі легкої атлетики): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.01 «Олімпійський і професійний спорт» / О. К. Козлова. – К., 2013. – 40 с.
4. Платонов В. Н. Периодизация спортивной тренировки. Общая теория и ее практическое применение / В. Н. Платонов. – К.: Олимп. лит., 2013. – 624 с.
5. Платонов В. Н. Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте. Общая теория и ее практические приложения: учебник [для тренеров]: в 2 кн. / В. Н. Платонов. – К.: Олимп. лит., 2015. – Кн. 1. – 680 с.
6. Платонов В. Форсирование многолетней подготовки спортсменов и Юношеские Олимпийские игры / В. Платонов, И. Большакова // Наука в олимп. спорте. – 2013. – № 2. – С. 37–42.
7. Санабриа А. М. Формирование системы подготовки спортсменов по легкой атлетике на Кубе / Ариэль Муниз Санабриа // Легкоатлет. вестн. ИААФ. – 2011. – № 1–2. – С. 137–143.
8. Томпсон П. Введение в теорию тренировки: официальное руководство ИААФ по обучению легкой атлетике / Питер Дж. Л. Томпсон. – ИААФ, 2009. – 218 с.
9. Холлингс С. Продвижение сильнейших юниоров Новой Зеландии и Австралии во взрослый спорт / Стефен Холлингс, Патриа Хьюм // Легкоатлет. вестн. ИААФ. – 2011. – № 3, 4. – С. 127–135.
10. Day D. Craft coaching and the 'Discerning Eye' of the coach / D. Day // Int. J. Sports Sci. and Coach. – 2011. – Vol. 6, N 1. – P. 179–195.
11. Grund M. From talent to elite athlete: A study of the performance development of the finalists at the 1999 IAAF World Youth Athletics Championships / M. Grund & W. Ritzdorf // New Studies in Athletics. – 2006. – 21(2). – P. 43.
12. Hollings S. C. World junior success is a prerequisite for world senior success / S. C. Hollings // Modern Athlete and Coach. – 2006. – 44 (1). – P. 14–17.
13. Otte M. Die Finalisten internationaler Leichtathletik-Junioren-Weltmeisterschaften von 1986-1996 und ihre Leistungsentwicklung im Aktivenalter. Unpublished Diplomarbeit / M. Otte // Deutsche Sporthochschule. – Köln, 2002.
14. Scholz W. The throwing events at the IAAF World Junior Championships - A whistle stop on the journey to elite Athletics / W. Scholz // New Studies in Athletics. – 2006. – 21(2). – P. 7–27.
15. Zelichenok V. The long-term competition activity of the world's top athletes / V. Zelichenok // New Studies in Athletics. – 2005. – 20 (2). – P. 19–24.

Literature

1. Dobrynska N. V. Improvement of special fitness of elite female all-rounders: author's abstract for Ph. D. in Physical Education and Sport : specialty 24.00.01 «Olympic and Professional Sport» / N. V. Dobrynska. – Kyiv, 2015. – 20 p.
2. Kozlova O. K. Peculiarities of training system of elite track and field athletes under conditions of professionalization // Sportyvnyi visnyk Prydniprovia. – 2010. – N 3. – P. 77–80.
3. Kozlova O. K. Theoretico-methodical bases of elite athletes' preparation under conditions of professionalization (as exemplified by track and field): author's abstract for Doctoral Degree in Physical Education and Sport : specialty 24.00.01 «Olympic and Professional Sport» / O. K. Kozlova. – Kyiv, 2013. – 40 p.
4. Platonov V. N. Sports training periodization. General theory and its practical applications / V. N. Platonov. – Kiev: Olimpiyskaya literatura, 2013. – 624 p.
5. Platonov V. N. System of athletes' preparation in the Olympic sport. General theory and its practical applications / V. N. Platonov. – Kiev: Olimpiyskaya literatura, 2015. – Book 1. – 680 p.
6. Platonov V. Forcing long-term preparation of athletes and the Youth Olympic Games / V. Platonov, I. Bolshakova // Nauka v olimpiyskom sporте. – 2013. – N 2. – P. 37–42.
7. Sanabriya A. M. Formation of preparation system of track and field athletes in Cuba / Ariel Muniz Sanabriya // Legkoatletichesky vestnik IAAF. – 2011. – N 1–2. – P. 137–143.

8. *Tomson P.* Introduction in training theory: IAAF official guide in track and field / Peter J. L. Tomson. – IAAF, 2009. – 218 p.
9. Hallings S. Advancement of the best juniors of New Zealand and Australia in adult sport / S. Hallings, P. Hewm // *Legkoatletichesky vestnik IAAF*. – 2011. – N 3, 4. – P. 127–135.
10. *Day D.* Craft coaching and the 'Discerning Eye' of the coach / D. Day // *Int. J. Sports Sci. and Coach*. – 2011. – Vol. 6, N 1. – P. 179–195.
11. *Grund M.* From talent to elite athlete: A study of the performance development of the finalists at the 1999 IAAF World Youth Athletics Championships / M. Grund & W. Ritzdorf // *New Studies in Athletics*. – 2006. – 21(2). – P. 43.
12. *Hollings S. C.* World junior success is a prerequisite for world senior success / S. C. Hollings // *Modern Athlete and Coach*. – 2006. – 44 (1). – P. 14–17.
13. *Otte M.* Die Finalisten internationaler Leichtathletik-Junioren-Weltmeisterschaften von 1986-1996 und ihre Leistungsentwicklung im Aktivenalter. Unpublished Diplomarbeit / M. Otte // *Deutsche Sporthochschule*. – Köln, 2002.
14. *Scholz W.* The throwing events at the IAAF World Junior Championships - A whistle stop on the journey to elite Athletics/ W. Scholz // *New Studies in Athletics*. – 2006. – 21(2). – P. 7–27.
15. *Zelichenok V.* The long-term competition activity of the world's top athletes / V. Zelichenok // *New Studies in Athletics*. – 2005. – 20 (2). – P. 19–24.

Національний університет фізичного виховання і спорту України, Київ

Надійшла 04.10.2017